

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: زهرا ارمان خواه، ۱۴۰۰

واکاوی محدودیت‌های حقوقی اقتصادی در حوزه قراردادهای انتقال تکنولوژی با نگرشی بر حقوق رقابت و حقوق مصرف‌کننده

بسیاری از اصول و قواعد حقوق رقابت در کشور ما به طور صریح و یا ضمنی پذیرفته شده است، مانند اصل ضد رقابتی بودن قراردادهای افقی یا به سود رقابت بودن قراردادهای انتقال تکنولوژی؛ با این حال در حقوق ایران نظریه مکمل بودن حقوق رقابت و حقوق مالکیت فکری پذیرفته شده نیست. باید توجه داشت که سیاست رقابتی منطقی اقتضا می‌کند که امتناع از اعطای انتقال تکنولوژی تنها در شرایط استثنائی ممنوع اعلام شود.

اگرچه در مواردی می‌توان قائل به تعارض حقوق رقابت و انتقال تکنولوژی شد، منتها باید به این امر نیز واقف بود که این دو رشته از حقوق هدف واحدی را دنبال می‌کنند. شروط و اعمال محدود کننده متعددی در قراردادهای انتقال تکنولوژی وجود دارد، این شروط در مواردی ضروری و مهم هستند اما زمانی که مخل قواعد حقوق رقابت بوده و بر حقوق مصرف‌کننده و نظم عمومی موثر باشند نمی‌توانند مورد پذیرش قرار بگیرند. از جمله این شروط شرط محدودیت جغرافیایی است. این شرط در واقع بدین معناست که بهره‌برداری، توزیع و یا تولید یک محصول در محدوده جغرافیایی مشخصی صورت بگیرد. در چنین فرضی امکان صادر کردن محصول مورد نظر و یا گسترش تکنولوژی مرتبط با آن وجود ندارد این امر موجب می‌شود که رقابت محصول تولید شده با سایر محصولات مشابه مخدوش گردد. شروط محدود کننده رقابتی در انعقاد قراردادهای انتقال تکنولوژی انواع مختلفی دارند، به طور کلی می‌توان عنوان کرد که رویه‌های محدود کننده رقابت در قراردادهای انتقال تکنولوژی شامل توافقات و شروط ضد رقابتی می‌شود. با توجه به پژوهش حاضر در نهایت می‌توان به این نتیجه رسید که عملکرد تقنینی ایران در حوزه رویه‌های ضد رقابتی در قراردادهای انتقال تکنولوژی بسیار ضعیف است. لازمه ایجاد یک بازار سالم ورقابتی این است که ضمن حمایت از مالکین آثار فکری عملکرد آن‌ها در مواردی که با حقوق رقابت تداخل پیدا می‌کند تا حدی که به حقوق اصلی آنان لطمه‌ای وارد نشود محدود گردد.

واژگان کلیدی: انتقال تکنولوژی، حقوق رقابت، حقوق مالکیت فکری، قرارداد، انحصار.

کلیدواژه‌ها: واژگان کلیدی: انتقال تکنولوژی، حقوق رقابت، حقوق مالکیت فکری، قرارداد، انحصار.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۹۵۷۳۹۱۷۷۱۶۲۱۳۹۹۱۶۲۳۶۸۰۳۱

تاریخ دفاع: ۱۴۰۰/۰۶/۲۲

رشته‌ی تحصیلی: حقوق مالی - اقتصادی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: علی اکبر حکم‌آبادی

M.A. Thesis:

analysis of economic legal constraints in the field of technology transfer contracts with a view to competition law and consumer rights

Many principles and rules of competition law in our country are explicitly or implicitly accepted, such as the principle of anti-competitiveness of horizontal contracts or the benefit of competitive technology transfer contracts; However, in Iranian law, the theory of complementarity between competition law and intellectual property rights is not accepted. It should be noted that a reasonable competitive policy requires that the refusal to grant technology transfer be prohibited only in exceptional circumstances.

Although in some cases the rights of competition and technology transfer can be considered conflicting, it should also be noted that these two disciplines of law pursue a common goal. There are many restrictive terms and conditions in technology transfer contracts, these terms are necessary and important in some cases, but they can not be accepted when they violate the rules of competition law and affect consumer rights and public order. The condition is geographical constraint. This condition actually means that the operation, distribution or production of a product takes place in a certain geographical area. In such an assumption, it is not possible to export the desired product or develop related technology. This will distort the competition of the produced product with other similar products. Restrictive competitive conditions in concluding technology transfer contracts are of different types. In general, it can be said that the restrictive procedures of competition in technology transfer contracts include anti-competitive agreements and conditions. According to the present study, it can be concluded that Iran's legislative performance in the field of anti-competitive practices in technology transfer contracts is very weak. The prerequisite for creating a healthy and competitive market is that while supporting the owners of intellectual property, their performance in cases that interfere with competition law is limited to the extent that their original rights are not harmed.

Keywords: Technology Transfer, Competition Law, Intellectual Property Law, Contract, Monopoly.